

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu**

Opole, dnia 20 maja 2011 r.

**Pani
Krystyna Gielas
Dyrektor
Zespołu Szkół Specjalnych
w Kędzierzynie-Koźlu**

LOP- 4101-02-02/2011
P/11/158

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu przeprowadziła w Zespole Szkół Specjalnych w Kędzierzynie Koźlu² kontrolę gromadzenia danych o szkołach specjalnych w systemie informacji oświatowej³ w okresie od 1 września 2008 r. do 31 grudnia 2010 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 16 maja 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Dyrektor niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia wykonywanie przez Zespół zadań z zakresu gromadzenia danych w systemie, natomiast pozytywnie, pomimo stwierdzonej nieprawidłowości, ocenia zapewnienie ochrony danych osobowych.

¹ Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm. zwanej dalej ustawą o NIK

² dalej: Zespół

³ dalej system lub SIO

Powyższą ocenę ogólną uzasadniają następujące ustalenia kontroli i wynikające z nich oceny częściowe:

1. W okresie objętym kontrolą w skład Zespołu wchodziły: publiczna szkoła podstawowa specjalna, publiczne gimnazjum specjalne, szkoła specjalna przysposabiająca do pracy (od roku szkolnego 2010/2011). W bazie danych oświatowych Zespołu za lata 2008, 2009 i 2010 (według stanu na dzień 30 września) ujętych zostało odpowiednio 193, 153 i 134 uczniów, spośród których najliczniejszą grupę stanowili uczniowie zakwalifikowani do grupy uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi oraz upośledzeni umysłowo w stopniu głębokim (waga P5⁴) - odpowiednio 108, 50 i 49 osób. Liczba uczniów upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim (waga P2) wynosiła w ww. latach odpowiednio 55, 57 i 51 osób, natomiast upośledzonych umysłowo w stopniu umiarkowanym lub znacznym (waga P4) - 30, 46 i 34 osoby. Dane z baz Zespołu były terminowo, tj. zgodnie z § 16 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 16 grudnia 2004 r. w *sprawie szczegółowego zakresu danych oświatowych, zakresów w bazach danych identyfikujących podmioty prowadzące bazy danych oświatowych, terminów przekazywania danych między bazami danych oświatowych oraz wzorów wydruków zestawień zbiorczych*⁵, przekazywane organowi prowadzącemu.

Szczegółowe badanie danych o uczniach wprowadzonych przez Zespół do SIO ujawniło, że w roku szkolnym 2008/2009 w bazie ujęto 193 uczniów, podczas gdy ich faktyczna liczba wynosiła wówczas 166. Przyczyną powyższego było dwukrotne ujęcie w bazie 27 uczniów upośledzonych w stopniu głębokim i posiadających orzeczenia o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych (waga P5), tj. wykazanie tych osób zarówno w tabeli *NP1 Uczniowie z więcej niż jedną niepełnosprawnością posiadający orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego*, jak i w tabeli *NP5 Dzieci i młodzież w wieku 3-25 lat z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim, uczestniczące w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych* (powinni być ujęci jedynie w tabeli NP5). Dyrektor Zespołu wyjaśniła, że przyczyną powyższego było błędne działanie systemu, który bez takiego podwójnego zapisu „nie chciał się zamknąć”.

⁴ określana zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 grudnia 2007 r. w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2008 (Dz. U. Nr 247, poz. 1825), kolejnym rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 grudnia 2008 r. w sprawie podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2009 (Dz. U. Nr 235, poz. 1588), następnie rozporządzeniem z dnia 22 grudnia 2009 r. w sprawie podziału subwencji w roku 2010 (Dz. U. Nr 222, poz. 1756) oraz rozporządzeniem z dnia 16 grudnia 2010 r. w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2011 (Dz. U. Nr 249, poz. 1659).

⁵ Dz. U. Nr 277, poz. 2746 ze zm.

Kontrola ujawniła ponadto, że w latach szkolnych 2008/2009, 2009/2010 i 2010/2011 do bazy danych SIO w wadze P5 wprowadzono 95 uczniów, z tego w ww. latach odpowiednio 69 osób (w tym 27 w wyniku ww. dwukrotnego wprowadzenia danych), 11 osób i 15 osób., dla których Zespół nie posiadał na dany etap edukacyjny orzeczenia, o którym mowa w art. 71b ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. *o systemie oświaty*⁶ wydawanego przez zespoły orzekające działające przy publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych, wskazującego wprost na występowanie niepełnosprawności sprzężonej lub dwóch niepełnosprawności. W ocenie NIK powyższe stanowi o nierzetelności działania Zespołu oraz narusza art. 3 ust. 3 pkt. 1 lit. h ustawy z dnia 19 lutego 2004 r. *o systemie informacji oświatowej*⁷. Dyrektor wyjaśniła, że ujęcie ww. uczniów w bazie było poprzedzone dokładną analizą treści orzeczeń wydawanych przez zespoły, gdzie w diagnozie lub uzasadnieniu wpisywano więcej niż jedną niepełnosprawność, lecz nie używano nazwy niepełnosprawności sprzężone, a analiza obejmowała ponadto m.in. dokumentację medyczną oraz orzeczenia o stopniu niepełnosprawności wydane na podstawie art. 6b ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych*⁸. NIK zwraca uwagę, że stosownie do art. 71b ust. 3 ustawy *o systemie oświaty*, dane zawarte w dokumentacji innej niż orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydawane przez publiczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne nie mogą stanowić podstawy do wykazania w SIO danych o specjalnych potrzebach edukacyjnych uczniów z uwagi na posiadane niepełnosprawności.

Zamieszczenie w SIO nierzetelnych danych w opisanym powyżej zakresie skutkowało otrzymaniem przez Powiat Kędzierzyńsko-Kozielski będący organem prowadzącym Zespół w latach 2009 i 2010 nienależnej (zawyżonej) kwoty subwencji oświatowej w wysokości 2 413,7 tys. zł i może skutkować pobraniem w 2011 r. nienależnej subwencji oświatowej w kwocie 423,8 tys. zł.

NIK zauważa, że Dyrektor Zespołu podjęła starania o wydanie przez poradnię psychologiczno-pedagogiczne nowych orzeczeń o niepełnosprawności uczniów Zespołu, jednakże działania te podjęte zostały po zakończeniu kontroli NIK.

2. W Zespole zapewniono właściwą ochronę danych osobowych m.in. poprzez wprowadzenia w życie zasad ustalonych w zarządzeniu Dyrektora dot. celów strategii i polityki zabezpieczenia danych osobowych, postępowania w sytuacji naruszenia danych osobowych

⁶ Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.

⁷ Dz. U. Nr 49, poz. 463 ze zm.

⁸ Dz. U. z 2010 r. Nr 214, poz. 1407 ze zm.

oraz w przypadku złożenia wniosku o udostępnianie danych osobowych. Ochroną danych osobowych objęto dokumentację uczniów aktualnie uczęszczających do szkoły oraz pozostałych uczniów (absolwentów). Nadzór nad przestrzeganiem zasad ochrony danych osobowych był sprawowany przez wyznaczonego administratora bezpieczeństwa informacji, a Dyrektor Zespołu nadała imienne upoważnienia pracownikom zajmującym się przetwarzaniem danych osobowych.

W Zespole prowadzono ewidencję osób uprawnionych do przetwarzania danych osobowych, przy czym w wykazie brak było dat nadania i ustania oraz zakresu upoważnień, o których mowa w art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. *o ochronie danych osobowych*⁹.

Przedstawiając powyższe uwagi i oceny Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1. Zapewnienie wprowadzania do bazy danych oświatowych rzetelnych danych o uczniach Zespołu, zgodnych z treścią orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego.**
- 2. Zweryfikowanie danych zawartych w bazach danych SIO na podstawie orzeczeń poradni psychologiczno-pedagogicznych i przekazanie wyników tych weryfikacji do organu prowadzącego.**
- 3. Prowadzenie ewidencji osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych zawierającej wszystkie niezbędne elementy.**

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu, na podstawie art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Dyrektor, w terminie 14 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach na rzecz ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Pani prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Opolu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

⁹ Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm.